

Pasaullnēs fantastikos Aukso fondas

Edmond Hamilton

ŽVAIGŽDŽIŲ KARALIAI

erikas

Edmond Hamilton

ŽVAIGŽDŽIŲ KARALIAI

Mokslinis fantastinis romanas ir
apsakymai

Jau ne vieną vakarą Džonas Gordonas, kuklus Niujorko firmos darbuotojas, girdi savo sąmonėje iš kosmoso tolių atsklidusį kvietimą atsiliepti.

Nepažįstamas balsas jam primygtinai siūlo apsikeisti sąmonėmis ir aplankyti už 200 000 metų ateityje nutolusias žvaigždžių karalystes, savo akimis pamatyti, kaip, pasklidę po visą Galaktiką, gyvena tolimi žmonijos ainiai...

Iš anglų kalbos vertė NOMEDA BERKUVIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
253 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Edmond Hamilton - THE STAR KINGS
New York, Pyramid books, 1968

Copyright © by Edmond Hamilton, 1949

Cover art copyright © by Jim Burns, 1994

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2002
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

Turinys

“KOSMINĖS OPEROS” PRADININKAS

Edmond Hamilton
ŽVAIGŽDŽIŲ KARALIAI

Leigh Brackett
ŠEŠĖLIAI

Robert Sheckley
VALTIES MAIŠTAS

Robert Sheckley
VOVERĖ RATE

“KOSMINĖS OPEROS” PRADININKAS

Žymus JAV rašytojas Edmondas Mūras Hamiltonas gimė 1904 m. spalio 21 dieną Jongstauno miestelyje, Ohajo valstijoje. Penkiolikmetis įstojo į Vestminsterio koledžą Pensilvanijoje. Labai domėjosi fizika, tačiau po dvejų metų buvo pašalintas iš koledžo, nes peiliu išraižė vietinės koplyčios sienas nežinia kokiomis formulėmis. Tada teko įsidarbinti geležinkelio prižiūrėtoju. Kai šis etatas buvo panaikintas, E.Hamiltonas ėmėsi rašytojo amato. Paskutinę 1946-ųjų dieną vedė scenaristę (dabar jau pagarsėjusią fantastinių romanų autorę) Ly Breket (Leigh Brackett). Hamiltonų šeima daug keliavo, itin domėjosi indėnų bei senųjų Žemės civilizacijų kultūriniu paveldu. Mirė rašytojas 1977 m. vasario 1 dieną.

Pirmąjį savo MF apsakymą “Siaubingasis Marmuto dievas” išspausdino žurnale *Weird Tales* 1926-aisiais. O jau po poros metų tame pačiame žurnale publikuotas apsakymas “Triuškinantis saules” laikomas bene pirmuoju kūrinium, kurį vėliau literatūros kritikai priskirs “kosminės operos” žanrui.

Paprastai "kosmine opera" vadinama tokia mokslinė fantastika, kurioje Žemės žmogus su draugais (nebūtinai humanoidais) tolimojo kosmoso platybėse aptinka grėsmę, ketinančią sunaikinti gimtąją Galaktiką. Tada vienai vienas – arba pasitelkęs tarpžvaigždinę armadą – iš pašaknų likviduoja "blogiukus", ir Gėris triumfuoja.

Edmondas Hamiltonas parašė per 300 tokių apsakymų ir 34 romanus. Tarp labiausiai įsimintinų reikėtų paminėti "Kometų valdovus" (1942), "Jankį Valhaloje" (1950) bei "Žvaigždžių karalius" (1949).

Tikimės, kad dabartiniai skaitytojai labai nesišėbės, aptikę "Žvaigždžių karaliuose" tam tikrą anachronizmą, tokių įprastų penktajam praėjusio amžiaus dešimtmečiui, bet šiek tiek režiančių ausį 2002-aisiais mūsų eros metais.

Edmond Hamilton

ŽVAIGŽDŽIŲ KARALIAI

1. Šauksmas

Pirmą kartą išgirdęs balsą savo galvoje Džonas Gordonas pamanė, kad kraustosi iš proto. Buvo naktis, jis jau snūduriavo. Balsas skambėjo aiškiai, užgoždamas jo paties mintis.

“Ar girdite mane, Džonai Gordonai? Ar jūs mane girdite?”

Gordonas galutinai nubudęs atsisėdo lovoje. Jis mažumėlę išsigando. Šiame balse slypėjo kažkas nesuprantamo, keliančio nerimą.

Paskui jis gūžtelėjo pečiais. Smegenims visko pasitaiko, kai žmogui beužmingant valia jau nusilpusi. Ne, tai nieko nereiškia.

Jis užmiršo balsą iki kito vakaro. O kai pradėjo plaukti į sapnų karaliją, aiškus balsas vėl nuaidėjo mintyse:

“Ar jūs girdite mane? Jei girdite, pasistenkite atsakyti”.

Gordonas vėl nubudo, kaip ir praėjusį sykį pajutęs šiokį tokį išgąstį. Ir nerimą. Ar tik nesustrei-

kavo smegenys? Jis visada manė, jog prasti popieriai, jei jau žmogus pradeda girdėti keistus balsus.

Gordonas ištvėrė visą karą be menkiausio įbrėžimo. Bet galbūt skrydžių viršum Ramiojo vandenyno metai paliko pėdsaką jo psichikoje? Galbūt joje glūdi sulėtinto veikimo bomba?

- Velniai griebtų, aš baiminuosi dėl niekų, - grubiai tarstelėjo sau Gordonas. - Ir viskas dėl to, kad nuolat nervinuosi ir nerimauju.

Nerimauja? Juk taip ir buvo. Jis neturėjo ramybės nuo pat tos dienos, kai pasibaigus karui sugrįžo į Niujorką.

Žinoma, galima paimti jauną apskaitininką iš draudimo kompanijos Niujorke ir paversti jį karo lakūnu, valdančiu trisdešimties tonų bombonešį lengvai it savo ranką. O po trejų metų pasakyti "ačiū" ir nusiųsti vyruką atgal į kontorą. Bet...

Keistas dalykas: visus tuos metus, kol Gordonas rizikavo gyvybe virš Ramiojo vandenyno, jis svajojo apie grįžimą į ankstesnįjį darbą, į jaukų savo butuką.

Džonas sugrįžo namo ir viskas buvo kaip anksčiau. Tačiau jis pats pasikeitė. Įprato prie oro mūšių, mirtinų pavojų ir nebemokėjo sėdėti prie

stalo bei dėlioti skaičių. Jis nesuvokė, ko nori, bet buvo aišku, kad tikrai ne monotoniško darbo mieste. Džonas nuolat juto nerimą ir bergždžiai ginė šalin įkyrias mintis.

O dabar tasai keistas balsas! Ar tik tai nereiškia, kad Gordonas kraustosi iš proto?

Jis pagalvojo apie vizitą pas psichiatrą, bet pats išsigando tos minties. Geriau jau pakovoti savarankiškai.

Visą kitą naktį Gordonas laukė balso rengdamasis įrodyti sau, kad čia tik iliuzija.

Tačiau balso nesigirdėjo dvi naktis iš eilės. Gordonas nusprendė, kad jo jau nebeišgirs. Bet trečiąją naktį balsas prabilo garsiau nei anksčiau:

“Ar jūs mane girdite, Džonai Gordonai! Ne žodžiais, o mintimis. Kanalas atviras, atsakykite!”

Pats to nenorėdamas Gordonas pasiuntė į tamšą nedrąsią mintį:

“Kas jūs?”

Nuskambėjo greitas ir aiškus atsakymas:

“Aš esu Zartas Arnas, Galaktikos Vidurio Imperijos princas. Kalbu su jumis iš epochos, kurią nuo jūsiškės skiria du šimtai tūkstančių metų”.

Gordoną apėmė keista baimė. Šito negali būti. Tačiau balsas galvoje buvo labai realus ir aiškus.

“Ne, aš išties sapnuoju”, - ryžtingai pagalvojo Gordonas. Zarto Arno atsakymo neteko ilgai laukti:

“Patikėkite, čia ne sapnas. Aš toks pat realus, kaip ir jūs, nepaisant mus skiriančių dviejų tūkstančių amžių. Materialus daiktas negali plaukti prieš laiko tėkmę, bet mintis nemateriali, todėl ji gali. Kaskart, kai jūs kažką prisimenate, jūsų mintis šiek tiek persikelia į praeitį”.

“Net jeigu tai tiesa, kodėl jūs mane kviečiate?” - bukai paklausė Gordonas.

“Per kelis tūkstančius amžių daug kas pasikeitė, - atsakė Zartas Arnas. - Žmonės jau seniai išsibarstė po visą Galaktiką. Susikūrė didžios žvaigždžių karalystės, o galingiausia iš jų - mūsų Imperija. Aš joje užimu aukštą postą, bet pirmiausia esu mokslininkas, tiesos ieškotojas. Aš tyrinėju praeitį siųsdamas ten savo protą ir užmegzdamas ryšį su žmonių sąmonėmis, tam tikrais aspektais sutampančiomis su maniške. Su daugeliu iš jų mes buvome laikinai apsikeitę kūnais. Sąmonė - tai sudėtinga laukų sistema. Jus galima izoliuoti nuo smegenų ir pakeisti kita laukų sistema, kita sąmone. Mano aparatas sugeba

pasiūsti į praeitį ne tik mintį, kaip kad dabar, bet ir visą sąmonę. Su daugeliu praėjusių amžių žmonių aš keičiausi sąmone. Tokiu būdu išstudijavau ne vieną praeities erą, bet niekad nebuvau nukeliavęs per laiką taip toli. Aš ketinu ištyrinėti jūsų epochą, Džonai Gordonai. Ar jūs man padėsite? Ar sutinkate laikinai apsiukeisti kūnais?"

Gordono galvoje plykstelėjo paniška mintis: "Ne! Tai beprotybė!"

"Jokio pavojaus nėra, - neatlyžo Zartas Arnas. - Tiesiog praleisite keletą savaitių mano laike, o aš jūsiškiame. Paskui mano kolega Velis Kvenas įvykdys atgalinį apkeitimą. Pagalvokite, Džonai Gordonai! Jūs suteiktumėte man šansą ištirti seniai praėjusią epochą, o pats įgytumėte galiomybę išvysti manosios stebuklus! Aš jaučiu jūsų sielą, neramią, geidžiančią patirti naujų, nežinomų įspūdžių. Niekam kitam jūsų epochoje nelėmta perplaukti milžiniško laiko verpeto ir patekti į ateitį. Nejaugi jūs atsisakysite?"

Ūmai Džonas Gordonas pajuto jį apimantį virpulį. Jis tarytum išgirdo trimito garsą, kviečiantį pasinerti į nepaprastus nuotykius.

Visata po dviejų šimtų tūkstančių metų, žvaigždes nugalėjusios civilizacijos spindesys - ir visa tai jis pamatytų savo akimis?

Argi neverta dėl to rizikuoti gyvybe ir protu? Jeigu visa tai tiesa, ar nepasitaikė jam neįtikėtina proga patirti nuotyki, kurio taip nerimastingai laukė?

Ir vis dėlto jis dvejojo.

“Aš nieko nežinosiu apie jūsų pasaulį, kai atsidursiu jame, - pasakė jis Zartui Arnui. - Net kalbos nemokėsiu”.

“Velis Kvenas jus visko išmokys, - pasigirdo skubus atsakymas. - Bet ir jūsų šė epocha man tokia pat nepažįstama. Todėl, jei sutiksit, paprašysiu parengti keletą minčių įrašų, kurie man padėtų susipažinti su jūsų kalba bei papročiais”.

“Minčių įrašai? Ką tai reiškia?” - paklausė susirūpinęs Gordonas.

“Argi jie dar neišrasti? - nusistebėjo Zartas Arnas. - Tokiu atveju palikite man keletą vaikiškų knygelių su paveikslėliais, žodynų, kad išstudijučiau jūsų kalbą, ir garso įrašų, kad galėčiau susipažinti su tartimi. - Ir pridūrė: - Aš nesitikiu, kad tuojau pat apsispręsite, Džonai Gordonai. Rytoj vėl su jumis susisieksiu, tuomet ir pranešite”.

“Rytoj man atrodys, kad visa tai buvo beprotiškas sapnas”, - paprieštaravo Gordonas.

“Jūs privalote save įtikinti, kad tai ne sapnas, - paaiškino Zartas Arnas. - Aš užmezgu ryšį su jūsų protu, kai snaudžiate, kai valia nusilpsta, ir smegenys tampa imlios. Bet čia NE SAPNAS”.

Iš ryto nubudęs Džonas Gordonas išsyk viską prisiminė.

“Nejaugi vis dėlto tai buvo sapnas? - nustebęs klausė jis pats savęs. - Zartas Arnas perspėjo, kad taip ir atrodys. Tačiau sapne nutinka ir dar keistesnių dalykų”.

Taip ir neįstengęs apsispręsti, ar viskas tik prisisapnavo, ar ne, Gordonas išėjo į darbą.

Dar niekad kontora jam neatrodė tokia purvina ir tvanki, kaip tą ilgą dieną. Dar niekad kasdienės pareigos nebuvo tokios nuobodžios ir įkyrios.

Visą dieną Gordonui nedavė ramybės beprotiškos svajonės apie pasakiškai prašmatnias, didingas žvaigždžių karalystes, gyvuojančias ateityje už dviejų šimtų tūkstančių metų, apie naujus, keistus, viliojančius pasaulius...

Dienai besibaigiant sprendimas buvo priimtas. Jeigu šis neįtikėtinas dalykas realus, jis padarys tai, ko prašo Zartas Arnas.

Džonas jautėsi kvailokai, kai pakeliui į namus

užsuko nupirkti vaikiškų knygelijų su paveikslėliais, gramatikos pratybų ir anglų kalbos mokomųjų plokštelių.

Bet vakare anksti atsigulė miegoti. Be galo susijaudinęs laukė Zarto Arno kvietimo.

Tačiau kvietimo nebuvo, kadangi Gordonas nemiegojo. Jis buvo pernelyg įsiaudrinęs, kad užmigtų.

Keletą valandų jis vartėsi, blaškėsi lovoje. Ir tik pradėjus švisti galų gale Džoną apėmė neramus snaudulys.

Galvoje kaipmat nuaidėjo aiškus minčių balsas - kalbėjo Zartas Arnas.

“Pagaliau man pavyko su jumis susisiekti! Sakykite, Džonai Gordonai, ką nusprendėte?”

“Aš tai padarysiu, Zartai Arnai, - atsakė Gordonas. - Bet tiktai dabar pat! Jei dar keletą dienų apie tai galvosiu, galutinai išsikraustysiu iš proto”.

“Gerai, - tuojau pat pasigirdo atsakymas. - Aparatas parengtas. Jūs pragyvensite mano kūne šešias savaites. Šio termino pabaigoje aš būsiu pasirengęs atgaliniam apsikeitimui. - Jis šiek tiek padelsė, paskui tęsė: - Tačiau turite pažadėti man vieną dalyką. Niekas manajame lai-

ke, išskyrus Velį Kveną, nežinos apie mūsų apsi-keitimą. Jūs negalite NIEKAM sakyti apie tai, kad esate svetimas manajame kūne. Kitaip mūsų abiejų laukia nelaimė!”

“Pažadau, - skubiai atsakė Gordonas ir sumišęs pridūrė: - Bet, tikiuosi, ir jūs atsargiai elgsitės su MANO kūnu?”

“Duodu žodį, - atsakė Zartas Arnas. - O dabar atpalaiduokite valią, kad jūsų protas nesipriešintų jėgai, kuri nuneš jį per laiką ir erdvę”.

Lengviau pasakyti nei padaryti. Ne taip paprasta atpalaiduoti valią, kai tavo protą ketinama atplėšti nuo kūno.

Tačiau Gordonas pamėgino paklusti ir giliau pasinerti į snaudulį. Ir staiga pajuto keistą tempiamą smegenų viduje. Tai nebuvo fizinis pojūtis, jis veikiau panėšėjo į magnetinę jėgą.

Niekam neprilygstantis siaubas užplūdo jo smegenis, kai pasijuto bloškiamas į bedugnę tamsos gelmę.

2. Ateities Visata

Gordono sąmonė palengva sugrįžo. Jis gulėjo

ant aukšto stalo saulės nutviekstame kambaryje.

Keletą akimirų Džonas apstulbęs žiūrėjo į viršų, juto klaikų silpnumą ir virpulį. Tiesiog virš galvos, tarytum ką tik pakeltas, kybojo kažin koks keistas aparatas, panašus į sidabrinį šalną su daugybe laidų.

Paskui akiratyje pasirodė raukšlėtas žilagalvio senio veidas, bet entuziazmo kupinos jo akys atrodė jaunos ir žvilgančios.

Jis ėmė kalbėti su Gordonu, jo balsas iš susijaudinimo skambėjo šiurkščiai. Tačiau kalba buvo visiškai nepažįstama.

- Aš nesuprantu, - bejėgiškai pratarė Gordonas. Senis parodė į save.

- Velis Kvenas, - pasakė jis.

- Velis Kvenas? - Gordonas prisiminė. Zartas Arnas sakė, kad toks yra jo kolegos iš ateities vardas.

Iš ateities! Vadinasi, mokslininkams PAVYKO per laiko bedugnę atlikti tuos neįtikėtinus sielų ir kūnų mainus?

Ūmaus džiaugsmingo nerimo užlietas Gordonas pamėgino atsisėsti, bet neįstengė. Jis buvo dar pernelyg silpnas. Visgi spėjo dirstelėti į savo kūną, ir tai, ką pamatė, jį apstulbino.

Čia buvo ne jo kūnas. Anaip tol ne kresna, raumeninga Džono Gordono figūra. Jis išvydo aukštą, grakštų kūną, aptaisytą baltas šilkiniais baltiniai be rankovių, baltomis kelnėmis ir sandalais.

- Zarto Arno kūnas! - sukriokė Gordonas. - O ten, mano laike, Zartas Arnas nubudo MANAJA-ME!

Senasis Velis Kvenas, matyt, pažinęs ištartą vardą skubiai linktelėjo.

- Zartas Arnas - Džonas Gordonas, - pasakė jis rodydamas į Džoną.

Apsikeitimas pavyko! Jis perlėkė per du tūkstančius amžių ir dabar atsidūrė kito žmogaus kūne!

Tačiau skirtumo nesijautė. Gordonas pamėgino pajudinti rankas bei kojas. Visi raumenys puikiausiai klausė. Visgi plaukai atsistojo piestu pagalvojus apie neišpasakytą įvykio keistumą. Jis jautė isterišką nostalgiją savo kūnui.

Velis Kvenas, atrodo, suprato jo savijautą. Padrašinaniai patapšnojo per petį ir padavė krištolinę taurę, sklidiną raudono putojančio skysčio. Gordonas išgėrė ir pajuto jėgų antplūdį.....